

Sedamnaesta lekcija • Lesson Seventeen

GRAMATIKA

1. Označite gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), pridjeve (P) i priloge (PR).

Làžljiva (P) ljepòtica (I)
Zàlupila je (G [with je]) vràtima (I)
Kònačno (PR)
Kao Dòmovina (I)
I nèstala (G)
U Ìstoriju (I).

Làžljiva (P), dakle (PR), ljepòtica (I)
I Dòmovina (I)
Ìmajù (G) nešto zajedničko (P):
Obje zà sobom òstavljaju (G)
Dječàke (I)
Kòji će ùmrijeti (G [with će])
Zbòg njih.

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

prijèdlozi: **kao, u, za, zbog**
veznici: **i**
lične zamjenice: **njih**
pòvratne zamjenice: **sobom**
druge zamjenice: **nešto, kòji**
brojevi: **obje**

2. Zaokružite subjekt svake rečenice ili fraze.

Làžljiva ljepòtica je zàlupila
kao [što je] *dòmovina* [zàlupila]
[*Làžljiva ljepòtica je*] **nèstala**
Làžljiva ljepòtica i dòmovina ìmajù
Obje òstavljaju
kòji [= dječàci] **će ùmrijeti**

(Note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Pjesma ìma dva strofa.

4. Pjesma ìma trinaest stihova.

PITANJA

Nè **nude** se òdgovori za slobodne zadatke kao što je ovaj.

GRAMATIKA

1. **Označite** gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), pridjeve (P), pòsvojne zamjenice (PZ) i priloge (PR).

Toliko (PR) stoljeća (I) su nàrodi (I) u nebo (I) vjerovali G [with su]
i ovaj svijet (I) im bješe (G) kratko (P) bòravijšte (I)
iza kòjeg ih vječni (P) život (I) čeka (G) .

Toliko (PR) stoljeća (I) su nàrodi (I) u nebo (I) odlazili G [with su]
Seoba (I) milijuna (I) s onu stranu (I) zvijezda (I)
K'o tice (I) duše (I) su se dizale (G [with su se]) sa zemlje (I) u vječnost (I) .

Životinje (I) i biljke (I) samo (PR)
ostajahu (G) s kamenjem (I) na zemlji (I)
zauvijek (PR) .

Al' vjere (I) poumriješe (G)
sve jèdna za drugom
i saznadosmo (G) : nema (G) neba (I)
ni uzdignuća (I) , ni uzletà (I) ni uskrsnuća (I)
i svaki uzlet (I) opet (PR) svršava (G) na zemlji (I) .

Na zemlji (I) nam je (G) ostati (G) zauvijek (PR) .
Životinje (I) i biljke (I) naša (PZ) su (G) rodbina (I)
i kamen (I) samo (PR) naš (PZ) najdalji (P) brat (I) .

U smrti (I) svi se izjednačujemo (G [with se]) .

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

prijèdlozi: u, iza, s(a), k'o (= kao), na, za

veznici i, al' (= ali), ni

lične zamjenice: im, ih, nam

druge zamjenice: ovaj, kòjeg, onu, sve, jèdna, drugom, svaki, svi

2. Zaokružite subjekt svake rečenice ili fraze.

nàrodi su vjerovali

ovaj svijet bješe

vječni život čeka

nàrodi su odlazili

[duše] su se dizale

životinje i biljke ostajahu

vjere poumriješe

[mi] saznadosmo

nema [subjectless]

svaki uzlet svršava

je [subjectless]

životinje i biljke su

kamen [je]
svi se izjednačujemo

(note: the subjects are italicized, and their verbs given for reference. Subjects and/or verbs that do not appear in the text but are understood are given inside brackets.)

3. Pjesma ima šest strôfa.

4. Pjesma ima osàmnaest stihova.

PITANJA

Nè **nude** se ôdgovori za slobodne zadatke kao što je ôvaj.

18

GRAMATIKA

1. **Oznâcite** gramatičke oblike: glagole (G), imenice (I), prîdjeve (P), pòsvojne zamjenice (PZ) i prîloge (PR) u svakoj strôfi.

Pùčina (I) plava (P)
Spava (G),
Prohladni (P) pada (G) mrak (I).
Vrh hridi (I) crne (P)
Trne (G)
Zadnji (P) rumeni (P) zrak (I).

I jêca (G) zvono (I)
Bono (PR),
Po kršu (I) dršće (G) zvuk (I);
S uzdahom (I) tûge (I)
Duge (P)
Ûbogi (P) molj (G) puk (I).

Kleče (G) kosturi (I)
Suri (P)
Pred likom (I) boga (I) svog (PZ) –
Ištu (G) ... No tamo (PR)
Samo (PR)
Çuti (G) raspeti (P) bog (I) ...

I san (I) sve bliže (PR)
Stiže (G).
Prohladni (P) pada (G) mrak (I).
Vrh hridi (I) crne (P)
Trne (G)
Zadnji (P) rumeni (P) zrak (I).

Oblici iz drugih gramatičkih kategorija:

prijêdlozi: vrh, po, s, pred

veznici: i, no
druge zamjenice: sve

2. Zaokružite subjekt svake rečenice ili fraze (ima ih jedanaest).

pùcina spava
prohladni mrak pada
zadnji rùmenì zrak trne
zvono jèca
zvuk dršće
ubogi puk moli
sùri kosturi kleče
[sùri kosturi] ištu
raspeti bog èti
san stiže
prohladni mrak pada
zadnji rùmenì zrak trne

3. “Zemlja” ima najviše strôfa, a “Veče na školju” ima najviše stihova. “Làžljiva ljepôtica” ima i najmanje strôfa i najmanje stihova.

PITANJA

Nè **nuđe se** òdgovori za slobodne zadatke kao što je ovaj.

BEGINNING AND ENDING

These three poets are from Bosnia and Herzegovina. Ferida Duraković is from Sarajevo, while the other two are from Herzegovina: Aleksa Šantić is from Mostar, while A. B. Šimić is from a small town near Mostar, which is called Drinovci. Ferida Duraković's poem was published in her book *Srce tame* [Heart of Darkness] which appeared in 1998 in Sarajevo. Šimić's poem was published posthumously by his brother Stanislav because Šimić died when he was very young. During his lifetime he published only one collection of poems: *Preobraženja* [Transformations]. Unlike Šimić, Šantić lived for a long time and published many poems, stories and dramatic texts, and Duraković is still publishing poems. All three wrote during the time that Yugoslavia existed: Šantić and Šimić at its very beginning, and Duraković at its ending.

The title presents an interesting translation problem. In Bosnian, Croatian, and Serbian **nastanak** means “origin” and **nestanak** means “disappearance.” However, the title “Origin and Disappearance” doesn't work as neatly in English as “Nastanak i nestanak” does in Bosnian, Croatian, and Serbian; hence the translation “Beginning and Ending” used here.

VJEŽBE

B1

Ako **radite** sami, bez profesora, koristite snimljene pjesme kao pomoć kada naučite barem jednu od ovih pjesama napamet.

B2

Prepričajte vježbe 5A1, 5A2, 5A3, 6A1, 6A2, 6A3, 6A4 u parovima.

Nè **nude se** odgovori za slobodne zadatke kao što je ovaj.

B3

Vježbajte u parovima. Stvorite jednu rečenicu od ove dvije, koristeći se veznikom *kôji*.

1. To je učiteljica m^oje k^oeri, k^oju sam jučer vidio u školi.
2. Je li to tvoj ujak, kod kojeg si tjedan dana bila u gostima?
3. Pred sobom vidim rijeku prema kojoj idem.
4. On k^oji je iz Chicaga dobar je prijatelj m^ojeg s^usjeda.
5. Pišem pismo koje moram pisati zato što se moram javiti kolegama.
6. Lažljiva ljepotica, koja je nestala u povijest, zalupila je vratima.
7. Narodi kojima je ovaj svijet bio kratko boravište vjerovali su u nebo.
8. Životinje i biljke, koje su naša rodbina, ostajahu na zemlji zauvijek.
9. Ubogi puk, kojemu san sve bliže stiže, molj s uzdahom duge tuđe.

DOMAĆA ZADAĆA

C1

Prevédite svaku prvu rečenicu na engleski, a ostale rečenice na C.

1. a. Five people went to the basketball game.
b. Dvoje dječ^e se vrátilo svome domu.
c. Njih petero je skupa pjesmu pjevalo.
2. a. They only said hello to us for the sake of appearances.
b. Napísala mu je pismo radi ljubavi.
c. Molim vas, nemojte to učiniti radi mene!
3. a. Expecting a difficult exam, they studied day and night for a week.
b. Kúpivši cvijeće, otišla je u lok^{al} i pópila je čašu v^ode.
c. Vrätivši knjige, napisali su svoj izvješće.
4. a. The seven men worked together for years.

- b. Dvòjica su b $\bar{u}$ la sretna.
 c. Gledali smo j $\bar{u}$ čer *Prljavu dvanaestòricu*.
5. a. The people were informed in time.
 b. Vèčera je pòjedena, vòda je pòpita.
 c. Kàda je sve rečèno i učinjeno, sve u svèmu išlo je vrlo dobro.
6. a. It was written in the newspapers that the situation is now significantly better.
 b. Oček $\bar{i}$ valo se da će st $\bar{i}$ ći oko p $\bar{o}$ noći.
 c. Č $\bar{i}$ n $\bar{i}$ lo se da kiša nikada n $\bar{e}$ će prèstati.
7. a. They said it would rain and snow all day.
 b. Recli smo da viš $\bar{e}$ vol $\bar{e}$ r $\bar{u}$ že od tulipana.
 c. Rekao je da nam se j $\bar{a}$ vila internetom.
8. a. Can anyone at all write poems?
 b. Íci će b $\bar{i}$ lo kamo i r $\bar{a}$ dit će b $\bar{i}$ lo što.
 c. N $\bar{i}$ je htio razgov $\bar{a}$ rati b $\bar{i}$ lo s k $\bar{i}$ m.

C2

---

1. U poč $\bar{e}$ tku stvor $\bar{i}$ [A] Bog nebo i zemlju. 2. A z $\bar{e}$ mlja bješe [I] bez òbličja i p $\bar{u}$ sta, a bješe [I] t $\bar{a}$ ma nad bezdanom: i duh bož $\bar{j}$ i dizaše [I] se nad vòdom. 3. I reče [A] Bog: neka bude svjetlost. I b $\bar{i}$ [A] svjetlost. 4. I vidje [A] Bog svjetlost da je d $\bar{o}$ bra; i rastavi [A] Bog svjetlost od t $\bar{a}$ me; 5. I svjetlost nazva [A] Bog dan, a t $\bar{a}$ mu nazva [A] noć. I b $\bar{i}$ [A] veče i b $\bar{i}$ [A] jutro, dan prv $\bar{i}$.
 ✎ Ozn $\bar{a}$ čite svaki glagol u gornjem tekstu s ‘A’ za aorist, i ‘I’ za imperfekt.

C3

Odgovòrite na pòstavljena p $\bar{i}$ tanja.

Primjer p $\bar{i}$ tanja:

Koliko vas je na satu hrvatskoga?

[vas= st $\bar{u}$ denata]

Primjer odgovora:

Íma nas petero.

- Íma nas oko sedam milij $\bar{a}$ rdi na svijetu.
- Íma ih oko tr $\bar{i}$ deset.
- Íma nas oko pet tisuća.
- Íma ih oko dv $\bar{a}$ deset.
- Íma ih oko tr $\bar{i}$ stotine milijuna.
- Íma ih tr $\bar{i}$ u òvoj l $\bar{e}$ kciji.
- Íma ih ped $\bar{e}$ set pet u ovim pjesmama.

C4

Prer $\bar{a}$ дите òve reč $\bar{e}$ nice t $\bar{a}$ ko da budu a) u prošlom vremenu, i b) u prošlom vremenu i u neg $\bar{a}$ ciji.

- Trebalo je odmah íci u d $\bar{u}$ ćan k $\bar{o}$ ji je do m $\bar{o}$ je zgrade.
 N $\bar{i}$ je trebalo odmah íci u d $\bar{u}$ ćan k $\bar{o}$ ji je do m $\bar{o}$ je zgrade.

2. Kàko se pìsalo vaše ime?
Kàko se nìje pìsalo vaše ime?
3. Baš su nam se jeli ònì kolàči kòjì su jùčer pečèni.
Baš nam se nìsu jeli ònì kolàči kòjì su jùčer pečèni.
4. Moglo se òtvoreno govòriti o tome zašto ste najboljì stùdenti òve škole.
Nìje se moglo òtvoreno govòriti o tome zašto ste najboljì stùdenti òve škole.
5. Budući da smo svi òvdje bìli prijatelji, òsjećala sam se kao da sam dòma.
Budući da nìsmo svi òvdje bìli prijatelji, nìsam se òsjećala kao da sam dòma.